

Mateja Prinčič

POVJESNIČAR I

AKADEMIK:

DR. VASILIJ MELIK*

povijest,
Sveučilište
u Ljubljani,
Slovenija

Akademik prof. dr. Vasilij Melik rođen je 17. siječnja 1921. u obitelji poznatog slovenskog geografa, sveučilišnog profesora i akademika dr. Antona Melika. Nakon što je završio klasičnu gimnaziju, upisao je Filozofski fakultet 1939. g. na kojemu je studirao povijest, geografiju i komparativnu književnost. Time je dobio veliku stručnu potkovanost i humanističko obrazovanje.¹ Za njegov daljnji razvoj ključne su bile godine u gimnaziji kad se prvi put upoznao s pedagoškim i znanstvenim radom akademika prof. dr. Frana Zwittera. Dr. Fran Zwitter imao je veliki utjecaj na Melika i tijekom godina studiranja kada je bio njegov mentor.²

Vasilij Melik diplomirao je povijest i komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Ljubljani, ratne 1943. U tom prijelomnom razdoblju bio je također interniran u fašističkom koncentracijskom logoru u Gonarsu i na prisilnom radu u Postojni. Nakon oslobođenja priključio se novoosnovanoj novinskoj agenciji TANJUG, ali se brzo vratio natrag u znanstveno-povijesne vode te je kao bibliotekar i arhivar pomogao ljubljanskom Gradskom arhivu i Slavenskoj knjižnici da se postavi na noge. U tom razdoblju cijelo se vrijeme bavio i znanstvenim radom. Godine 1947. prvi put se nakon završetka studija vraća na matično sveučilište te je imenovan za asistenta na jednom povijesnom seminaru. U to vrijeme također predaje slovensku povijest na Višoj pedagoškoj školi. Godine 1952. napušta matični fakultet na sedam godina i odlazi predavati gospodarsku povijest na Ekonomski fakultet.³

Prijelomna godina za njega bila je 1959., i to iz više razloga. Nakon ukidanja kolegija Gospodarska povijest, vraća se na Filozofski fakultet, a u isto vrijeme izlazi njegov prvi monumentalni rad, doktorska disertacija o izborima u Sloveniji, te godinu nakon toga biva izabran za docenta. Na fakultetu je prvenstveno predavao povijest Slovenaca i

ostalnih jugoslavenskih naroda od sredine 18. st. do Prvog svjetskog rata. Nakon što je već bio redoviti profesor osam godina, 1982. počinje predavati Uvod u studij povijesti, a nakon četiri godine i Kulturnu povijest za slaviste. Nesumnjivo je imao ključnu ulogu u daljnjem razvoju središnje slovenske akademske ustanove u vrijeme silovitih pritisaka vezanih za reorganizaciju fakulteta, s obzirom na to da je služio dva mandata (1974.–1977.) kao dekan Sveučilišta. Te i ostale zasluge za razvoj slovenske povijesne znanosti 1991. g. donijele su mu uz časno umirovljenje i naziv profesora emeritusa.⁴

Kao pedagog Melik je njegovao odnos pun poštovanja i predanosti, a studenti su mu uzvraćali iznimnim poštovanjem i naklonjenošću. Želeći povećati interes i zagrijanost kod studenata, stalno je tražio nove teme i metode. S veseljem je sudjelovao kao mentor ili član komisija na magistarskom i doktorskom studiju. Rezultat njegova predanog rada bio je procvat mnogobrojnih perspektivnih mladih istraživača.⁵

Vasilij Melik još je od 1960-ih godina bio aktivan u povijesnim raspravama kako kod kuće tako i u inozemstvu, te je sudjelovao u brojnim značajnim domaćim i stranim znanstvenim skupovima i projektima, ponajprije kao stručnjak za 19. st. Njegov istraživački opus obuhvaća gotovo 500 znanstvenih radova. U svojim radovima nije se ograničavao samo na slovensku povijest u razdoblju koje je predavao, već je u svojim doprinosima i diskusijama na inovativan način dotaknuo razna područja slovenske i opće povijesti. Unatoč svemu, srcu mu je najviše priraslo istraživanje slovenske povijesti „dugog 19. st.“, povijesnog razdoblja za koje je tvrdio da su u njemu Slovenci nadoknadili cjelokupni kulturni nedostatak koji ih je obremenjivao još od kraja srednjeg vijeka. Nova otkrića i upotpunjavanje tog razdoblja, u koautorstvu s prof. dr. Ferdom Gestrinom, zaokružio je u monografiji *Slovenska povijest od kraja 18. stoljeća do 1918.*

koja je još uvijek temeljno djelo za to ključno razdoblje slovenskog narodnog razvoja. Ne smijemo zaboraviti ni na njegovu monografiju *Izbori u Sloveniji 1861.–1918.* koja je postala prekretnica u razumijevanju austrijskog izbornog sustava kod nas i njegove problematike, a njezinu aktualnost pokazao je i prijevod djela na njemački jezik 1997. g.⁶

To pokazuje da je njegov rad i dalje aktualan. Razlog treba pronaći u tome da je Melik bio svjestan činjenice da političku povijest nije moguće razumjeti izoliranu od gospodarske, društvene i kulturne. U svojim je radovima te i ostale elemente potpuno i smisleno poštivao i povezivao.⁷ Formalno priznanje istraživačkog rada koje je obuhvaćalo njegov čitav život došlo je u vrijeme mirovine, najprije 1991. kada je dobio prestižnu nagradu austrijske istraživačke zajednice nazvanu po povjesničaru Antonu Gindelyjevu, a godinu kasnije i austrijski časni križ znanosti i umjetnosti. Najveća čast ukazana mu je 1993. g. kada je najprije postao izvanrednim, a 1997. i redovnim članom Slovenske akademije znanosti i umjetnosti. Zaboravila ga nije ni slovenska povijesna struka jer ga je 2001. g. Zajednica povijesnih društava Slovenije imenovala za počasnog člana, a godinu dana kasnije predsjednik Republike Slovenije odlikuje ga srebrnim časnim znakom Republike Slovenije. Sva ta priznanja nikad nisu uspavala Vasilija Melika koji je do kraja aktivno sudjelovao u njemu toliko voljenoj struci. Zajedno je s mlađim kolegama utro nove puteve i interpretacije vječno promjenjive čovjekove baštine, koju nazivamo poviješću.⁸

IZBOR IZ BIBLIOGRAFIJE

1951. - *Slovenačka istorija: 1813-1914* (zajedno s Ferdom Gestrinom). Beograd: Znanje. [*Povijest Slovenaca 1813.- 1914.*, preveli T. Wittasek i R. F. Poljanec. Zagreb: Školska knjiga, 1952.]
1965. - *Volitve na Slovenskem: 1861-1918*. Ljubljana: Slovenska matica.
1972. - „Dalmacija i Slovenci oko godine 1870” (preveo Vladimir Anić), u: *Dalmacija 1870.*, ur. Dinko Foretić. Zadar: Narodni list.
1997. - *Wahlen im alten Österreich: am Beispiel der Kronländer mit slowenischsprachiger Bevölkerung*. Wien; Köln; Weimar: Böhlau.
2002. - *Slovinci 1848-1918 : razprave in članki*. Maribor: Založba Litera.

SLIKOVNI MATERIJAL

Slika: img.siol.net/09/029/633688288028748910_v.-melik2.jpg (14. VII. 2010.).

BILJEŠKE

* Uredništvo časopisa primilo je tekst u izvornom obliku na slovenskom jeziku. Tekst je na hrvatski jezik preveo Krešimir Matešić.	2 Ignacij Voje, „Vasilij Melik – sedemdesetletnik“, <i>Zgodovinski časopis</i> 45 (1999), 5. Dalje citirano: Voje, Vasilij Melik.	5 Ignacij Voje, Vasilij Melik, 6.
1 Janez Cvirn, „Akademik dr. Vasilij Melik – osemdesetletnik“, <i>Zgodovinski časopis</i> 55 (2001.), 5. Dalje citirano: Cvirn, Akademik.	3 Janez Cvirn, Akademik, 5.	6 Janez Cvirn, Akademik, 6.
	4 Janez Cvirn, n. d, 5.	7 Viktor Vrbnjak, „Spremna beseda“, u: <i>Slovinci 1848-1918: razprave in članki</i> , ur. Vasilij Melik (Maribor: Litera, 2002.), 6.
		8 Janez Cvirn, Akademik, 7.

Pro Tempore

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 8/9, 2010.-2011.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti
godina VII, broj 8-9, 2010-2011.

Glavni i odgovorni urednik
Filip Šimetin Šegvić

Počasni urednik
André Burguière

Uredništvo
Tomislav Brandolica, Marko Lovrić,
Andreja Piršić, Filip Šimetin Šegvić,
Nikolina Šimetin Šegvić, Stefan
Treskanica

Urednici pripravnici
Marta Fiolić, Kristina Frančina, Sanda
Vučićić

Redakcija
Tomislav Brandolica, Marta Fiolić,
Kristina Frančina, Marko Lovrić,
Andreja Piršić, Nikolina Šimetin Šegvić,
Filip Šimetin Šegvić, Stefan Treskanica,
Sanda Vučićić

Tajnica uredništva
Martina Borovčak

Recenzenti
dr. sc. Damir Agičić
dr. sc. Ivo Banac
dr. sc. Zrinka Blažević
dr. sc. Ivan Botica
Miodrag Gladović, d.i.e.
dr. sc. Borislav Grgin
dr. sc. Mirjana Gross
dr. sc. Željko Holjevac
dr. sc. Nenad Ivić
Branimir Janković, prof.
dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić
mr. sc. Hrvoje Klasić
dr. sc. Isao Koshimura
dr. sc. Mirjana Matijević Sokol
dr. sc. Hrvoje Petrić
dr. sc. Radivoj Radić
Danijel Rafaelić, prof.
dr. sc. Drago Roksandić
dr. sc. Relja Seferović
dr. sc. Boris Senker
Marina Šegvić, prof.
dr. sc. Božena Vranješ-Šoljan

Lektura i korektura
Marta Fiolić
Ana Jambrišak
Vedrana Janković
Nikolina Kos
Marko Pojatina
Tihomir Varjačić
Tajana Vlasiavljević

Dizajn i priprema za tisak
Tomislav Vlanić
Lada Vlanić

Prijevodni s engleskog jezika
Tomislav Brandolica
Jelena Krilanović
Tina Kužić, prof.
Marko Lovrić
Marija Marčetić
Judita Mustapić
Andrea Pečnik
Marko Pojatina
Prijevodi s njemačkog jezika
Sara Katanec
Mirela Landsman Vinković
Azra Plićanić Mesić, prof.
Filip Šimetin Šegvić
Prijevodi s francuskog jezika
Marta Fiolić
Tea Šimičić
Marina Šegvić, prof.
Mihaela Vekarić
Prijevodi sa slovenskog i srpskog jezika
Krešimir Matešić
Prijevodi s talijanskog jezika
Marina Šegvić, prof.

Izdavač
Klub studenata povijesti - ISHA
Zagreb

Tisak
ZT ZAGRAF

Naklada
Tiskano u 300 primjeraka

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim
radovima izražavaju isključivo stavove
autora i ne predstavljaju nužno stavove
i mišljenja uredništva i izdavača.

Izdavanje ovog časopisa financijski su
omogućili:
Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu,
DTM GRUPA d.o.o.,
NARCOR d.o.o.,
TRANSPORTI KRAJAN d.o.o.,
HEMA d.o.o.,
KEMOKOP d.o.o.,
EUROGRAF d.o.o.,
Privatne donacije: S. S., M. F., prof.
dr. Drago Roksandić, Marko Lovrić,
Filip Šimetin Šegvić, Nikolina Šimetin
Šegvić, Tomislav Brandolica.

Redakcija časopisa Pro tempore svim
se donatorima iskreno zahvaljuje na
financijskoj podršci!
Redakcija se također posebno
zahvaljuje gospodinu Zlatku Ožboltu,
dia na trudu i pomoći. Zahvaljujući
njemu, put do izdavanja ovog broja
bio je mnogo lakši. Gospodinu Zoranu
Ivankoviću isto tako dugujemo veliku
zahvalu što nam je izašao u susret
prilikom tiskanja časopisa.

Časopis se ne naplaćuje.

Adresa uredništva:
Klub studenata povijesti - ISHA
Zagreb
(za: Redakcija Pro tempore),
Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

E-mail:
pt.redakcija@gmail.com
phillip.simetinsegvic@gmail.com